

Aan: vaste commissie Infrastructuur en Waterstaat en vaste commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Cc: vaste commissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
Betreft: EU-ontbossingsverordening en Commissiedebat Milieuraad op 17 maart 2022
Kenmerk: 22001-01

Zeist, 2 maart 2022

Geachte leden van de vaste commissie Infrastructuur en Waterstaat en de vaste commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

In 2020 eiste ontbossing in de tropen [c.a 4,2 miljoen ha](#), een oppervlakte gelijk aan die van Nederland, en leidde tot een uitstoot van [2,64 miljard ton CO2](#) - vergelijkbaar met de uitstoot door 570 miljoen auto's. Het eerder deze week verschenen IPCC rapport benadrukt dat we de helft van de wereld in de vorm van gezonde ecosystemen nodig hebben om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Bossen spelen hierbij een onmisbare rol.

8 maart spreekt u met meerdere bewindspersonen over de Milieuraad. Tijdens de Raad zal er gesproken worden over het verordeningvoorstel betreffende ontbossingsvrije producten (COM(2021)706), hierna de EU-ontbossingsverordening. Dit voorstel kan potentieel zorgen voor veel minder ontbossing en vernietiging van natuur.

Het Wereld Natuur Fonds, Greenpeace Nederland, Milieudefensie, Both Ends, World Animal Protection Nederland en Vogelbescherming Nederland roepen u daarom op om bij de bewindspersonen aan te geven dat de EU-ontbossingsverordening een effectieve wet wordt door:

- het voorstel niet af te zwakken en volledige traceerbaarheid te garanderen;
- de verbreding naar meer ecosystemen dan alleen bossen;
- de verbreding van de scope van producten;
- de verankering van internationale mensenrechten, en;
- de uitbreiding van de zorgvuldigheidsverplichting naar financiële instellingen.

Hieronder geven wij u per onderwerp meer informatie en suggesties voor vragen.

7 februari diende u vragen in voor een [schriftelijk overleg](#) over de EU-ontbossingsverordening. Op het moment van schrijven van deze brief is er nog geen reactie van het kabinet. Ook de brief over certificering en definities van ecosystemen die u is toegezegd voor 8 maart is er nog niet. Mogelijk dat wij u na publicatie van deze stukken aanvullende informatie sturen.

Zwak de wet niet af, garandeer volledige traceerbaarheid

De traceerbaarheidseis zoals deze nu in de EU-ontbossingsverordening staat is de enige manier om ervoor te zorgen dat ontbossing, natuurvernietiging en schendingen van de mensenrechten voor de Europese markt concreet en volledig worden uitgebannen. Het verordeningvoorstel stelt dat producten tot op de plaats van oorsprong moeten kunnen worden getraceerd. Hierbij moeten handelaren de locatie, inclusief breedte- en lengtegraden, verzamelen van alle stukken land waar de geïmporteerde grondstoffen en producten zijn

geproduceerd. De Europese Commissie (EC) heeft deze traceerbaarheidsverplichting opgenomen in het wetsvoorstel om zo na te kunnen gaan of er op het land waar het product geteeld is, kostbare natuur is vernietigd. Pas als duidelijk is waar een product vandaan komt, is daadwerkelijk te achterhalen of het al dan niet tot natuurverwoesting of mensenrechtenschendingen heeft geleid. Zonder volledige traceerbaarheid zijn onwillende bedrijven nog altijd niet te onderscheiden van bedrijven die wel willen. U kunt de bewindspersonen om de garantie vragen dat Nederland zich blijft inzetten voor volledige traceerbaarheid waarbij bedrijven de verantwoordelijkheid behouden om informatie te verstrekken over waar de producten precies vandaan komen.

Verbreding naar meer ecosystemen dan alleen bossen

Het is van groot belang dat naast bossen ook [andere natuurgebieden](#) zoals moerassen, savannes en graslanden worden beschermd, omdat anders de vernietiging van natuur zich gewoonweg verplaatst.

Minister Staghouver (LNV) gaf in het debat van 16 februari over de Landbouw- en Visserijraad aan dat er nog geen heldere definities zijn om andere ecosystemen anders dan bossen op te nemen in de wet. Daarmee zou het moeilijk zijn om nu al te pleiten voor uitbreiding van het wetsvoorstel naar andere ecosystemen, waar brede steun voor is in de Kamer. Er zijn al bestaande definities en wij pleiten voor het gebruik van definities voor “conversievrij” (vrij van veranderingen van natuur in landbouwgrond) en “natuurlijke ecosystemen” uit het [Accountability Framework Initiative](#). Het Accountability Framework Initiative is een internationaal samenwerkingsinitiatief van overheden en het bedrijfsleven om toeleveringsketens in de land- en bosbouw te verbeteren. Het biedt een [lijst met definities](#) die geschikt zijn voor het waarborgen van grondstoffen en producten die vrij zijn van ontbossing, natuurvernietiging en mensenrechtenschendingen.

Er wordt nog een brief over dit onderwerp naar uw Kamer gestuurd, maar u zou in ieder geval kunnen vragen wat de ministers vinden van het gebruik van de definitie van natuurlijke ecosystemen zoals gedefinieerd door het Accountability Framework Initiative.

Verbreding van de scope van producten

De impact van rubber en maïs op de ontbossing op mondiaal niveau is goed gedocumenteerd en is ten minste [sinds 2013 bij de Commissie bekend](#). Dit is onlangs nog bevestigd in [het onderzoek naar ontbossing in producten](#) dat de EC in de effectbeoordeling heeft gebruikt. Toch besloot de EC om beide producten uit te sluiten op basis van een methodologie, die volgens de auteurs van het bovengenoemde onderzoek ["ernstige gebreken"](#) vertoonde. Er is geen reden voor langer wachten op opname van deze twee producten en het is aan de ministers in de Milieuraad om deze fout van de EC recht te zetten. Het kabinet heeft in het BNC-fiche aangegeven te vragen om een betere onderbouwing van de EC voor het niet opnemen van deze twee producten. U zou kunnen vragen of de bewindspersonen deze onderbouwing met u kunnen delen.

We pleiten ook voor een onmiddellijke opname in de wet van alle dierlijke producten die zijn geproduceerd of gevoed met de grondstoffen waarvoor de verordening geldt (bijvoorbeeld varkensvlees en pluimvee), aangezien de gehele veehouderij via het gebruik van veevoer (soja en maïs) wordt geassocieerd met ontbossing. Zo voorkom je ook marktverstoring. Europese veehouders worden immers verplicht om straks alleen nog ‘ontbossingsvrij’ soja-voer te gebruiken. Boeren van buiten de EU mogen zoals het nu in het verordeningvoorstel staat

ondertussen hun varkens en pluimvee aan de EU blijven leveren, terwijl deze dieren gevoerd kunnen worden met soja die niet aan dezelfde eisen hoeft te voldoen.

U zou de bewindspersonen kunnen vragen wat zij vinden van het ontstaan van mogelijke alternatieve handelsstromen wanneer afgeleide producten zoals vlees niet meegenomen worden in deze verordening.

Verankering van internationale mensenrechten

In de toelichting bij het voorstel benadrukt de EC het belang van “het beschermen van de rechten van kwetsbare gemeenschappen”. Maar het verordeningvoorstel zelf eist alleen dat de producten worden geproduceerd in overeenstemming met de in het productieland geldende regels. Omdat veel productielanden de internationale verplichtingen op het gebied van mensenrechten niet vertaald hebben in nationaal recht, garandeert deze bepaling EU-consumenten allerminst dat de productie van de goederen die ze kopen niet gepaard ging met mensenrechtenschendingen.

In het BNC-fiche van het Nederlandse kabinet komt de bescherming van de mensenrechten slechts zijdelings aan bod: het kabinet benadrukt haar inzet voor brede IMVO-wetgeving, door ambitieuze EU-wetgeving te bevorderen en een nationaal IMVO-wetsvoorstel te ontwikkelen. Hoewel de algemene doelstellingen van brede IMVO-wetgeving en de EU-ontbossingsverordening overeenkomen en elkaar ondersteunen, zijn de specifieke doelstellingen verschillend. Terwijl de brede IMVO-wetgeving betrekking heeft op bedrijfsketens en waardeketens in het algemeen, voert de EU-ontbossingsverordening concrete eisen in waaronder specifieke producten op de interne markt gebracht mogen worden. Op het vlak van mensenrechten schieten die eisen in het verordeningvoorstel tekort. Daarom moet de Raad respect voor de internationale mensenrechtenwetgeving in de verordening opnemen als een vereiste om producten op de EU-markt te brengen.

U zou de bewindspersonen meer informatie kunnen vragen over wat zij vinden van het opnemen van mensenrechten in het wetsvoorstel. Zijn zij het met ons eens dat ook mensenrechteneisen gesteld moeten worden op productniveau?

Uitbreiding van de zorgvuldigheidsverplichting naar financiële instellingen

Ook via geldstromen van banken en vermogensbeheerders draagt de Europese Unie bij aan wereldwijde ontbossing. Tussen 2016 en 2020 [sloten banken gevestigd in de Europese Unie deals](#) ter waarde van 30,6 miljard euro met bedrijven beschuldigd van ontbossing. Nederlandse banken behoren tot de belangrijkste kredietverleners voor goederen die vaak bijdragen aan ontbossing.

Zowel het [Europees Parlement](#) als [financiële instellingen zelf](#) hebben de EC opgeroepen om ook de financiële sector in de nieuwe wet op te nemen. Toch laten de Commissie en het kabinet, in het BNC-fiche, de sector vrijuit gaan. Ze verwijzen naar bestaande initiatieven op het gebied van duurzame financiering. Echter, noch de taxonomieverordening, noch de toekomstige richtlijn duurzaamheidsrapportage verplicht financiële instellingen om gepaste zorgvuldigheidseisen aan de dag te leggen ten aanzien van ontbossing. Zo dreigt een situatie te ontstaan waarbij Europese financiële instellingen kunnen blijven profiteren van producten die in de EU niet mogen worden verkocht. Om beleidscoherentie te waarborgen en te voorkomen dat de verordening haar doel voorbijschiet, moet de Raad het toepassingsgebied van het voorstel uitbreiden naar de financiële sector.

U kunt de bewindspersonen vragen of zij aan de vraag van onder meer vermogensbeheerders en banken zelf willen voldoen om regels voor de financiële sector op te nemen in de EU-ontbossingsverordening.

Mocht u nog vragen hebben over bovenstaande of naar aanleiding van de beantwoording van het schriftelijk overleg en de nog te versturen Kamerbrief, neem dan gerust contact op.

Mede namens:

The logo for Greenpeace, with the word 'GREENPEACE' in a bold, green, sans-serif font.

The logo for Milieudefensie, featuring a green square icon with a white circle inside, followed by the word 'milieudefensie' in a green, lowercase, sans-serif font.

The logo for Both ENDS, featuring a red and white circular icon above the text 'Both ENDS' in a bold, black, sans-serif font. Below it is a red rectangular box with the tagline 'Connecting people for change' in white text.

The logo for Vogelbescherming Nederland, featuring a blue bird in flight above a green swoosh, followed by the text 'Vogelbescherming' in a blue, sans-serif font and 'NEDERLAND' in a smaller, black, sans-serif font below it.

Met vriendelijke groet,

Kirsten Schuijt
CEO Wereld Natuur Fonds